

Kıtalararası bir **veri köprüsü** olmak için eylem planları belirlenmeli

YUSUF ATA ARIAK

SERBEST TELEKOMÜNİKASYON İŞLETMELERİ DERNEĞİ (TELKODER) YÖNETİM KURULU BAŞKANI

“In 2017, agricultural and food imports started to become an important problem. Imports are rising faster than exports, and the agricultural foreign trade surplus is decreasing. The main items that caused the imports growth in 2017 were livestock, cereals, fodder and fodder raw materials, and oily seeds.

Urgent measures need to be taken against the increase in agricultural and food imports, and domestic production should be supported more.

Elektronik Haberleşme Sektörü, ekonominin omurgasını oluşturmaktadır. En son teknolojilerin kullanımıyla, yenilikler ortaya çıkmakta ve ekonomide büyümeyi teşvik etmektedir.

Ticaret ile ilgili politikalar belirlenirken elektronik haberleşme sektörünün hem hayatlarımızı kolaylaştırıcı bu yönünün, hem de ekonominin geneline olan etkisi göz ardı edilmemelidir.

Ülkemizin, dünyanın en büyük 10 ekonomisi içinde yer alabilmesi için, teknolojik dönüşümünü tamamlaması ve lider bir oyuncu haline gelmesi gerekmektedir. Bunun içinde güçlü ve sağlam bir elektronik haberleşme sektörüne sahip olması gerekmektedir.

Günümüzde, veri, küresel ekonominin can damarı konumundadır. Uluslararası ticaretin temeli konumundaki veri, elektronik haberleşme altyapıları ve onlarla doğrudan bağlı diğer sistemleri aracılığı ile seyahat etmekte ve barındırılmaktadır (uydu haberleşme hizmetleri, veri merkezleri ve hizmetleri gibi). Bu veri akışının genel küresel ticaret içindeki yeri her geçen gün katlanarak artmaktadır.

-Değer üretmek için veri gerekli

Ülkeler, değer üretebilmek için verileri kullanmaktadırlar. Veriler, sınırlar arasında serbestçe dolaştığı zaman ancak bu değerler en üst düzeye çıkabilir.

Bulut bilişim, veri analizi gibi teknolojilerin benimsenmesiyle, sadece bilgi endüstrilerini değil aynı zamanda geleneksel endüstrileri de etkileyen, ticarete bir girdi olarak veri önemini arttırmıştır.

Verilerin analiz edilip kullanılır bir hale getirilmesi, hemen hemen her sektörde verimliliği artırmaktadır. Kuruluşlar, üretim sistemlerini izlemek, küresel iş gücünü yönetmek, tedarik zincirlerini izlemek ve sahadaki ürünleri gerçek zamanlı olarak desteklemek de dâhil olmak üzere verilere güvenmektedir.

Şirketler, müşterilerin tercihlerini ve ödeme yapma istekliliklerini daha iyi anlamak için kişisel verileri toplamakta ve analiz etmekte ve ürün ve hizmetlerini buna göre uyarlamaktadır. Tüketicileri ilgilendiren uluslararası ticaretin, adlar, adresler, faturalandırma bilgileri gibi sınırlar ötesi kişisel veriler toplamadandan ve göndermeden gerçekleştiremeyeceği basit bir gerçektir. Bu bağlamda, doğrudan elektronik haberleşme hizmetleri ile ilişkilendirilebilecek bütün bu verileri dış ticaret aracı (döviz kazandırıcı hizmetler) olarak görmek mümkündür.

-Dış ticarete ülkesel ve bölgesel fırsatlar, tehditler, olanaklar, yetenekler... Türkiye dış ticaretinde eğilimler, öne çıkan ve/veya değerlendirilmesi gereken pazarlar

Elektronik Haberleşme Sektöründe yaşanan her gelişme, doğrudan birçok sektörü etkilemektedir. Bu anlamda etki alanı büyük ve kilit öneme sahip az sektörden birisidir. Türkiye dış ticaretinde eğilimler, öne çıkan ve/veya değerlendirilmesi gereken pazarlar ne olursa olsun, elektronik haberleşme sektörüne yapılacak yatırımlar neredeyse bütün sektörlerde yaşanabilecek bir dış ticaret artışını tetikleyecektir.

Türkiye'nin, Asya, Avrupa ve Afrika arasında adeta doğal bir kavşak olmasından dolayı elektronik haberleşme alanı için çok büyük önem arz eden fiber yatırımların Ülkemiz üzerinden geçmesi ve bu üç kıtada her türlü iş yapan insanları birbirine bağlayabilmesi değerlendirilmesi gereken bir özelliğimizdir.

-Kıtalararası veri köprüsü

Türkiye'nin, kıtalararası bir veri köprüsü olma konumunu güçlendirme stratejisi doğrultusunda, bölgesimizdeki veri ve ses trafiği pazarından daha fazla pay alması, ülkemizi dijital bir üs haline getirmek amacıyla, Ekonomi Bakanlığı'nın koordinasyonunda, Kalkınma Bakanlığı, T.O.B.B. ve Türkiye İhracatçılar

Meclisi (TİM) gerekli eylem planlarını belirlenmesi gerekmektedir.

Bir başka hususta, ülkemiz elektronik haberleşme sektöründe vergilendirmenin çok yüksek düzeyde olması, ülkemizde faaliyet gösteren işletmecileri adeta devletin vergi memuru haline getirmiş durumdadır. Bu işletmeciler yaklaşık olarak sektörde oluşan ciro kadar devlete vergi toplamaktadır. Bu durum ise sektörümüze küresel çapta kırılğan hale getirmektedir. Birçok sektörün omurgası halinde olan elektronik haberleşme sektörünün üzerine bu kadar yük bindirilmesini olumlu bulmuyoruz. Bu durum, diğer ülkeler ile ticari ve ekonomik işbirliklerinin gelişmesi önünde engeller oluşturmaktadır.

-2018'e bakış ve 2018'den beklentiler

Türkiye Elektronik Haberleşme Hizmetleri Sektörünün 2016 yılı büyüklüğü 45,5 Milyar TL olarak belirlenmiştir. Ancak bu rakamların, enflasyondan arındırılmış gelir temel alınarak yeniden hesaplanması gerekmektedir. Bu doğrultuda TÜİK enflasyon verilerini kullanarak yaptığımız hesaplamalara göre, 2003 yılından itibaren sektörde dikkat çekecek seviyede bir büyüme olmadığı görülmektedir.

Elektronik Haberleşme Sektörü, serbestleşmenin başladığı 2002 yılından itibaren neredeyse hala aynı büyüklüktedir. Geçen 15 senenin sonunda bağımsız alternatif işletmecilerin toplam sektör gelirleri içerisindeki payının sadece %8'lerde kaldığı, rekabetin gelişmediği görülmektedir. Ekonomide yaşanan olumsuz gelişmeler ve sektörümüzün içinde bulunduğu aşağıda belirtilmekte olan sıkıntılar nedeniyle, sektörümüzün 2017 büyüklüğü en iyimser tahminle aynı kalacağı öngörülmektedir.

2018 yılında bu tablonun benzer şekilde devam etmemesi, sektörümüzün istenilen büyüklüğe kavuşabilmesi ve etkisi altındaki diğer sektörleri de büyütebilmesi için elektronik haberleşme sektörü tam rekabetçi hale gelmelidir.

Bunun için;

o Belediye/Büyükşehir Kanunlarında değişiklik yapılarak belediyelerin altyapıdan rant elde etme hevesi önlenmelidir.

o Belediye iştirak şirketlerinin altyapı işletmeciliği lisansları iptal edilmelidir.

o Toptan ve perakende pazarlarda etkin rekabet tesis edilmelidir.

o Fiber şebeke kurulumu önündeki engeller kaldırılmalı ve ülkemizde fiber şebekeler hızla yaygınlaştırılmalıdır.

o Kamu hizmet alımlarında uydu haberleşme hizmetlerine yönelik kısıtlamalar getirilmemeli ve Uydu haberleşme sektörünün gelişmesini engelleyici tutumlardan vazgeçilmeli, mevcut durumu iyileştirmek için ihtiyaç duyulan yasal düzenlemeler hayata geçirilmelidir.

o Uydu işletmecilerine Haziran 2018'e kadar Türkiye içinde yer istasyonu kurulması zorunluluğu getiren düzenleme yürürlükten kaldırılmalıdır.

o Veri merkezlerine "Cazibe Merkezleri Programı" kapsamında sağlanan destek ve teşvikler, herhangi bir sınırlama olmadan ülke geneline yaygınlaştırılmalıdır.

KISA...KISA...KISA...KISA...KISA...KISA...

FED faiz oranlarını sabit tuttu

ABD Merkez Bankası (FED)

018 yılının ilk toplantısında faiz oranlarını %1,25-1,50 aralığında sabit tuttu ancak enflasyonun bu yıl artabileceğini işaret etti. İstihdam, hane halkı harcamaları ve sermaye yatırımındaki güçlü kazanımlara atıfta bulunan FED; ekonominin bu yıl ılımlı hızda büyümesini ve istihdam piyasasının güçlü kalmaya devam etmesini

beklediğini belirtti. Politika toplantısının ardından yapılan yazılı açıklamada "FED, yıllık bazdaki enflasyonun bu yıl yükselmesini ve orta vadede %2 hedefi etrafında istikrar kazanmasını bekliyor" denildi. Açıklamada ayrıca, Açık Piyasa İşlemleri Komitesinin oy birliği ile Yellen'den sonraki başkan olarak Powell'ı seçtiğini belirtti.

Japonya'da işsizlik oranı yükseldi

Açıklanan resmi verilere göre, Japonya'da işsizlik oranı Aralık ayında mevsimsellikten arındırılmış olarak %2,8 olarak açıklandı. Kasım ayında işsizlik oranı Kasım 1993'ten bu yana en düşük seviye olan %2,7 düzeyindeydi. İşsizlik oranında yükselişe rağmen, istihdam talebinin son 40 yılın en yüksekinde olduğu ve bununda ücret müza-

kerelerinde sendikaların elini güçlendirdiği belirtildi. Ayrıca yapılan açıklamada, aynı dönemde perakende satışların yıllık bazda %3,6 artarak %1,8 olan beklentilerin üzerinde bir performans sergilediği belirtildi. Japonya ekonomisi son yedi çeyrekte kesintisiz büyüyenek, 1994 yılından bu yana en uzun büyüme sürecini yakaladı.

Avro Bölgesi'nde 2017 son çeyrek büyümesi yüzde 0.6

Avrupa Birliği İstatistik Kurumu (Eurostat) tarafından açıklanan öncü verilere göre, 2017 yılının dördüncü çeyreğinde Avro Bölgesi ve Avrupa Birliği (AB) ekonomileri mevsimsellikten arındırılmış olarak bir önceki çeyreğe göre %0,6 büyüdü. Yılın üçüncü çeyreğinde her iki bölgede de büyüme %0,7 seviyesindeydi. Ayrıca yılın dördüncü çeyreğinde,

Avro Bölgesi'nde ve AB'de mevsimsel etkilerden arındırılmış büyüme oranları yıllık bazda sırasıyla %2,7 ve %2,6 olarak açıklandı. Açıklanan öncü veriler ile Avro Bölgesi ve AB ekonomileri 2017 yılı genelinde %2,5 seviyesinde büyümüş oldu. Ayrıca yapılan açıklamada, hesaplanan büyüme verilerinin 14 Şubat ve 7 Mart tarihlerinde revize edilebileceği belirtildi.

Umman Duqm Bölgesi yatırımları

Umman Sultanlığı'nın Duqm bölgesinde kurulan ve hızla büyümekte olan özel ekonomik bölgeye geçtiğimiz yıl yaklaşık 1.6 milyar ABD Dolarlık yatırım yapıldığı açıklandı.

Bu yatırımlar, bölge idaresi ile uzun süreli kiralama söz-

leşmesi imzalayan toplam 87 firma tarafından gerçekleştirilirken, yatırımların büyük bir oranda turizm ve endüstri sektörlerine yönelik olduğu belirtildi. Söz konusu projelerin hayata geçmesi ile 2,200 kişiye istihdam olanağı sağlanacak.